

Delavski časopis, ki ga izdaja društvo delavsko, datum naslednjega dne. — Naročnina za celo leto D 10.—, za pol leta D 5.—, za četrt leta D 2.50. Posamezna številka 25 p. naročnina v inozemstvo sorazmerno več. Pošiljate nauredništvo in upravnništvo. Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6. II. nadstr. Telefon št. 225.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati se zaračunavajo, milimeter vrstica in sicer pri enkratni objavi po 25 para, pri trikratni po 23 para, pri šestkratni po 21 p, pri celoletnih objavah po 20 p za vsakokrat. — Za razne izjave itd. siane mm vrstica 25 para. Reklam. so poštnine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Vzdramimo se!

Kapitalizem potrebuje sužnjev, da mu grabijo in kopičijo bogastvo sveta. Milionska je armada sužnjev, ki dela in se trudi od zgodnje mladosti do starosti, za svojega izkoriščevalca, kapitalista. In vsa ta milionska armada ljudi hrepeni po svobodi, za boljšimi časi in boljšim koščkom kruha.

Toda, ali ni čudno, da vsi ti milijoni trpečih, bednih ljudi ne prevrže kapitalističnega malika in mu odvzamejo z njih žulji in znojem priborjeno imetje? Ali ni čudno, da vsi ti milijoni tako potrpežljivo prenašajo udarce, ki jih jim zadaja kapitalizem, da tako potrpežljivo životarijo v največji bedi in pomanjkanju?

Ne čudi se temu! Poglej samo dolge vrste proletarijata in videl boš mirke, nezadovoljne obraze: a v njih ni življenja, ni trdne volje. Od jutra do večera gara in dela proletarec, da preživi sebe in svojo družino. In kakšno je njegovo življenje? Družina strada, prezeba v zaduljih podzemskih izbali, ti pa delaj, da ti družina ne pomarje od pomanjkanja. Proletarec vidi bedo, ve da njegova družina strada, on tudi ve, da je v njem tista moč, ki bi ga lahko rešila bede — in kaj je potem vzrok, da te moči ne uporabi, da slepo sužnji, da se le pritožuje nad izkoriščanjem njegovih delavnih sil?

Ne iščimo vzroka v kapitalizmu, ne v njegovem izmозgavanju, temveč vzrok temu stanju je proletarec — sam.

Mlačnost proletariata je hujša kot kapitalistovo izkoriščanje. Ko vidi, da njegova mezda daleko ne zadostuje za najnujnejše potrebe, takrat pa naj dela strokovna organizacija čudeže in naj mu izvojuje uspehe. Gorje pa organizaciji, ako mu ne pripori dovolj uspehov.

Proletariatu manjka resnost v boju za izboljšanje njegovega gnetnega in socialnega položaja. Reakcija mu trga od dne do dne njegove pravice, katere so mu takorekoč s silo priborile njegove strokovne organizacije.

Ne bo prišla osvoboditev proletarijata, dokler bo tičal v mlačnosti in dokler bo član strokovnih organizacij le tedaj, kadar jih bo potreboval. Ali more uspevati organizacija, ki ima okoli sebe nepravno, mlačno članstvo, ali more napredovati pokret, ako je delo odvisno od par posameznikov?

Kapitalizem, kateremu ni mar boj za vsakdanji kruh, temveč kupičenje premoženja, se je združil v trdne mednarodne organizacije, v truste in kartele in je pridobil s tem mnogo na svoji moči. On priznava načelo „V združitvi je moč“, le armada bednega proletarijata se odteguje združitvi in s tem svoji sreči.

Kapitalizem razkrajja proletarsko moč in dolžnost proletarca je, da se postavi v bran, da ščiti svoje pravice. Orožje njegovo pa so trdne, močne strokovne organizacije. Kapitalizem ve, kaj pomenijo za proletarijat te organizacije in našel je takoj sredstvo, da se namen strokovnih organizacij ne udeleži. Ustanovil je kapitalistične, buržoazne stranke in jim pridelil kot bojno orožje organizacije, ki naj na ta način proletarijat razdelijo v posamezne sovražne tabore. In dosegel je svoj namen. Koliko proletarijata tava danes po raznih od kapitalizma ustanovljenih organizacijah in s tem onemogočuje svojim sotrpinom združitev v enotno fronto, ki bi zlomila blokado kapitalizma.

Za to pa, proletarec, vzdrami se! Vrz raz sebe mlačnost, ki te ponižuje, primi v svoje roke usodo in ne pripuščaj, da ti jo kroji tvoj izkoriščevalec. Spoznaj, da si kapitalistu enakovreden človek, da so tvoje roke tiste, ki rede kapitalista.

Ne udajaj se mislim, da morajo tvoji otroci trpeti, kot trpiš ti! Vzdrami se proletarijat! Poglej delo kapitalizma in svoje žuljave roke. Združi se in neumorno delaj v svoji strokovni organizaciji, podpiraj jo, da se bo mogla razvijati in ti koristiti. —

Delavska zbornica.

Leta in leta zaželjena delavska zbornica je sestavljena in v nedeljo dne 8. januarja t. l. je pričela s svojim socialnim delovanjem. Naše organizacije, kot najmočnejše in najstarejše boriteljice za delavske pravice, so dobile v začasni delavski zbornici največje zastopstvo in to tudi po vsej pravici.

Dne 8. januarja t. l. ob 14. uri se je vršila prva seja Delavske zbornice, katero je otvoril pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar. Ta seja je imela nalogo izvoliti predsednika in konstituirati izvrševalni odbor, ki mora izvršiti vsa pripravljala dela za definitivno zbornico t. j. predvsem sestavo volilnega katastra in poslovnika.

Po nagovoru pokrajinskega namestnika g. Ivan Hribarja so se izyršile volitve predsednika in odbora. Za predsednika je bil izvoljen sodrug Melhior Čobal, načelnik Unije slovenskih rudarjev.

V izvrševalni odbor in kot predstavniki posameznih strok so bili izvoljeni: za železničarje sodr. Ignacij Lapuh iz Maribora, za rudarje sodr. Ivan Krušič iz Trbovelj, za kovinarje sodr. Jurij Jeram iz Jesenic, za lesno in stavbno stroko s. Andrej Bradeško iz Ljubljane, za usnjarsko in čevljarsko stroko sodr. Mihael Jagodic iz Ljubljane, za živilsko stroko sodr. Alojzij Leskošek iz Celja, za obla-

čilno stroko sodr. Karol Pečnik iz Ljubljane, za predilniško industrijo g. Bizjak iz Litije, za grafično stroko sodr. Ivan Družovič iz Maribora in za zasebne nameščence sodr. Rado Čelešnik iz Ljubljane.

Delavska zbornica je otvorjena in ž njo so prevzele naše organizacije težko nalogo, katere pa se ne strašimo. Desetletja bide proletarijat, združen v naših organizacijah, hude boje za svoje pravice, ni pa imel do sedaj nikakega vpliva na socialno zakonodajo. Kapitalizem mu je rezal zakone, nihče ga ni vprašal za mnenje — vse se je delalo brez sodelovanja delavca, dasiravno so bili zakoni namenjeni delavstvu. Ali ni bil delavec suženj, če je moral molčati, ko so drugi odločali o njegovi usodi?

Delavska zbornica naj bo delavski parlament in vsi zakoni, o socialnem varovanju, zaščiti delavsiva itd. morajo iti preko te zbornice.

S smotrenim delom podpirajmo vsi, ki čutimo socialno bedo, to delavsko institucijo, dajmo ji možnost, da bo uspešno delovala za delavske interese, vlada pa naj vsestransko pomaga, da bo delavska zbornica mogla zasledovati svoj izvršeni namen.

MEZNARIČ IVO:

Delavsko obratno zaupniški sistem.

O tem vprašanju se je začelo govoriti na dolgo in široko. Delavstvo je izražalo svoja mnenja ter premišljevalo, kako bi se naj tudi pri nas v Jugoslaviji uvedel v splošnem obratno zaupniški sistem.

Dosti delavstva je, ki napačno razumeva cilj in delo obratnega zaupništva.

Težnje, ki nas vodijo v smeri izboljšanja našega položaja, nam kažejo pot, ki jo moramo zasledovati.

Temelj obratnega zaupniškega sistema je v prvi vrsti organizacija, ki stoji na razrednem stališču in kateri so dani pogoji, da se obdrži na oni višini, ki jo zahteva nasprotna, dobro organizirana kapitalistična fronta, da prodre s svojo močjo blokado nenasitnega trusta.

Kdo tvori temelj močne organizacije? Temelj močne organizacije tvorijo dobri člani, največ pa zaupniki, katerih prva in sveta naloga je članstvo, to je delavno ljudstvo pripeljati do zavesti, pokazati mu kaj je dobro in slabo, ter ga privedi na pravo pot.

Ko slišimo besedo zaupnik, imamo s tem že temelj, ki uvaja organizacijo v življenje, ki vodi posle in ki daje direktive masi, da ne zaide na napačno pota. Zaupnik je tudi učitelj kulturne in moralne

vzgoje. On mora biti kakor oče, ki skrbi za svojo družino in otroke.

Delo zaupnikov v tovarnah se ne loči v nobeni obliki od dela znanj, to je onih zaupnikov, ki so kot funkcionarji dobili zaupanje delavstva, bodisi v strokovni ali pa v kaki kulturno izobraževalni delavski organizaciji.

Temelj imamo, to je organizacija in to tvori članstvo in zaupništvo. Imamo torej vse, potrebno bo le aparat dela razširiti, na notranjosti obratov ter vpostaviti obratna zaupništva.

Predpogoji izvoljeni obratni zaupnikov so sledeči:

1. Imej vedno pred očmi socializacijo podjetja, ki je v prid širše mase.
2. Osebnostni delavnik.
3. Pazi na delavno disciplino.
4. Bodi pripravljen vsak trenotek zagovarjati interes delavstva.
5. Pazi, da dobi delavstvo vse, kar predvideva zadnja pogodba.
6. Vzpodbujaj in širi v delavstvu zavest do solidnega življenja.
7. Ne podpiraj neodkritosrčnosti in lenobe „lumpen proletariata“, ker škoduje cilju socializacije.
9. Paziti moraš na čistoto in red v tovarni.
10. Pripravljati moraš vsakega člana, da te lahko nadomestuje.
11. Skrbeti moraš, da je tebi podrejeno delavstvo organizirano in da redno vplačuje določene prispevke.
12. Vsako nerednost, od strani tovarne ali delavstva obravnavaj v zaupniških sejah. Še precej točk bi se lahko navedlo od katerih vsaka pa ima svojo široko pot, in katerih bode moralo v doglednem času obširnejše razmotrivati.

Dolžnosti, ki jih sprejme zaupnik, so dolžnosti vsakega posameznega člana, ki jih mora znati in razumevati. Skrbeti mora član kot zaupnik za svoje sotrpe in ter prisiljati na pomoč v slučaju potrebe!

Zaupniški sistem podjetij se torej vrti okrog ene osi, katerega naloga je, da kot družinski oče skrbi za vsestransko, duševno, moralno, delavno, kulturno, gospodarsko in materijelno stanje svojih otročičev, katere nazivljamo „izmozgani proletarijat“!

Zedinjenje strokovnih organizacij.

(Konferenca v Beogradu.)

Kakor vse kaže bo leto 1922. vsaj nekoliko ublažilo poraze, katere je delavstvo zadnje čase doživelo. S trudom in muko ustvarjene delavske organizacije so leta 1919. doživele razsulo, radi katerega delavstvo toliko trpi. Čudo pri celi stvari je to, da so se dokaj edinstvene delavske organizacije razbile, ravno pri zedinjevanju.

V imenu edinstva so prihajali razni elementi med delavstvo ter so povsod, kjer so hodili, puščali za seboj globoke brazde needinstva in bratomornega boja. Je li potem čudno, če je postal delavec nezaupljiv in zbežan? Razredna zavest našega delavstva ni na potrebnih višini, vendar se že do dobrega zaveda, da velja njegova beseda le tedaj nekaj, če stoji za njo strnjene delavske vrste. Ko so prihajali k njemu razni agitatorji ter mu prigovarjali, naj se zedini še z ostalimi brati v Jugoslaviji, da bo moč še večja, jim je radostno sledil. Mesto edinstva z ostalimi brati so mu pa razbili še ono, kar je z dolgotrajnim delom ustvaril.

Kruto prevarano delavstvo ima dovolj razlogov za to, da je postalo skrajno nezaupno, da veruje le to, kar vidi.

Tega dejstva se morajo zavedati vsi oni sodrugi, ki delajo na ponovni upostavitvi ter zedinjevanju delavskih organizacij. Vsak korak, ki ga napravimo v tej smeri, je treba premisliti, treba si je zagotoviti, da organizacije pri tem delu ne bodo doživele novih pretresljajev, kar bi omajalo še ono zaupanje, ki so si ga obdržale ali s trudom pridobile.

Računati je treba tudi stem, da mase delavstva teh stremiljenj ne bodo prejele podpirale, dokler se ne prepričajo, da je stvar resno mišljena in da so ljudje, ki to delo izvršujejo res poštenjaki. Vztrajnemu delu in samozatajevanju bodo pa sledili gotovi uspehi. Najtežji je začetek, in ta je storjen s konferenco, ki je 7. in 8. januarja zborovala v Beogradu.

Kakor je bil pred par meseci položaj še tako zanoten, da smo premišljevali le o tem, na kateri strani naj z delom pričnemo, tako je ta konferenca potrdila upanje onih, ki so računali z zdravim razumom jugoslovenskega delavstva.

Konferenco je posetilo 64 zastopnikov raznih strok iz vseh krajev države. Strokovno organizirano delavstvo Slovenije sta zastopala sodruga Kopač in P. Svetek, ki sta po nalogu Strokovne komisije predložila in zagovarjala posebno resolucijo, v kateri so navedene tozadevne želje slovenskega proletariata.

Duh konference je imel brezpogojno značaj sprave, vsi zastopniki iz raznih krajev so zastopali stališče, da mora obstojati zedinjenje le na podlagi iskrenega sporazuma. Vse želje, izražene v resoluciji S. K. so bile z velikim razumevanjem sprejete, tako, da je bilo našima zastopnikom njihovo delo zelo olajšano.

Konferenca je izbrala iz svoje srede izvrševalni odbor, ki ima nalogo izvesti zedinjenje posameznih profesij v enotne saveze. Tem savezom bo načeloval omenjeni izvrševalni odbor, ki bo posloval pod imenom „Glavni delavski savez Jugoslavije“ (G. D. S. J.). Pokrajinske strokovne komisije ostanejo pod starim imenom ter bodo poslovale kot pokrajinska tajništva G. D. S. J.

Ko bodo vse organizacije zedinjene po strokah, bo G. D. S. J. sklical kongres, ki bo izvolil iz svoje srede nov in stalen odbor G. D. S. J. Dan, kedaj se bo kongres vršil, bo določil G. D. S. J. takrat, ko bo smatral, da je delo za zedinjenje dovolj napredovalo.

Poziv

vsem ljubljanskim podružnicam strokovnih organizacij včlanjenih v Strokovni komisiji.

Sodrugi! Naše zaspanosti mora biti za vselej konec.

Združevalna misel, ki nas sili k izvrševanju visokih nalog, katere nam nalaga vest, ako smo resni člani svojih organizacij, da začnemo s pozitivnim delom za uresničenje naših idealov, kakor tudi da hodimo roko v roki, tako kovinar kot čevljar, mizar itd. sploh vsi, ki se čutimo ponižane v tej človeški družbi, razredno zavedni proletarci hitro na delo, da nas ne prihit časa!

Spoznajmo se, ljubimo se, ker ne smemo niti za mah izpustiti izpred oči friolno igro, ki jo igra kasta nenasitnih parasitov (kapitalistov) na konto že izmozganega delavnega ljudstva.

Pozabimo na morebitne malenkostne spore, ki so nastali vsled premajhne di-

scipline in nezadostnega spoznavanja, ter pokažimo vsem, ki se hočejo igrati z delavskim pokretom, da imamo resno voljo do dela, katero bode preprečilo vsak razdiralni poskus gotovih elementov in s tem dokažemo, da smo vredni zaupanja, ki nam ga je delavstvo poverilo.

V četrtek, dne 19. t. m. zvečer točno ob pol 8. se vrši v društvenem lokalu, Šelenburgova ulica 6 zaupniški sestanek, katerega naj se po možnosti udeležijo odborniki ter ostali člani, katerim je na srcu, da pomagajo graditi to kar smo v svoji komoditeti do sedaj zanemarijali. — Nekaj članov strokovnih organizacij.

Kemična stroka.

Prevalje. Dne 18. decembra 1921 se je vršil občni zbor papirnih delavcev. Poročal je s. predsednik, ki je obrazložil pomen socializma in strokovnih organizacij ter naznanil tudi sklepe občnega zbora osrednjega društva kemičnih delavcev v Ljubljani. V odbor podružnice so bili izvoljeni ss.: Lepko Franc, za predsednika, tajnika in blagajnika; Vužir Viktor za namestnika; Pozdih Jurij in Veber Marija za odbornika in kontrolerja.

Načelstvo Osrednjega društva kemičnih delavcev in sorodnih strok na Slovenskem ozemlju pozivlja: 1. Vse članstvo, včlanjeno v Osrednjem društvu kem. delavcev, da točno in redno plačuje svoje članske prispevke, vsak mesec ali na teden, kakor je pač v posamezni podružnici urejeno. Prispevki naj se plačujejo vnaprej in ne za nazaj, seveda brez vsakih nepotrebnih prošenj od naših blagajnikov ozir. zaupnikov. 2. Da podrejene podružnice točno vpošiljajo mesečne obračune najkasneje do 10. dne v mesecu, za prejšnji mesec in sicer za vsak mesec posebej. Gotovina mesečnih prispevkov naj se pošilja sočasno z obračuni, po položnici. Članstvo, kakor tudi podružnice, ki bi se po teh določilih ne ravnale, se bodo v bodoče objavljale v listu. Točnost je podlaga našemu napredku!

Zagorje. Dne 5. januarja t. l. se je vršil ob polnoštevilni udeležbi v rudniški restavraciji shod steklarjev. Poročal je sohr. Rejc, ki je podal tudi poročilo občnega zbora osrednjega društva. Za tem je poročal sohr. Leskošek iz Celja, o splošnem položaju delavstva, kakor tudi o nasprotnikih naših organizacij, in je pozival delavstvo, da naj se združi, ker le v edinstvi je moč. Konstatirati moramo, da postajajo steklarji v Zagorju jako marljivi strokovni delavci in želimo, da ostanejo na pravi poti, ki nas bo privedla do socializacije.

Hrastnik. Dne 8. januarja t. l. se je vršil ob polnoštevilni udeležbi občni zbor steklarjev, na katerem so podali funkcionarji svoja poročila. Nato je poročal kot glavni zastopnik steklarjev sohr. Malovrh o splošnem delovanju in gibanju steklarjev v Hrastniku. Pozivljali je sohr. steklarje, da naj razumevajo pomen časa ter naj ostanejo edini. Sohr. Rejc, tajnik Osrednjega društva je podal poročilo rednega občnega zbora centrale ter pozivljali steklarje, da naj točno in vestno izvršujejo dolžnosti, katere jim nalaga strokovna organizacija. Želimo, da dasedanje nedostatke, ki nam škodujejo, napravimo z vtrajnim, smotrenim delom in privedemo v našo organizacijo vse, kar trpi pod kapitalističnim režimom.

Radeče pri Zid. mostu. Dne 8. januarja t. l. se je vršil občni zbor papirniškega delavstva. Sodr. Ferlic je poročal o pokretu papirniškega delavstva, podružnični funkcionarji pa so podali svoja poročila, iz katerih je razvidno resno delo papirniškega delavstva. Za poročilom posameznih funkcionarjev je podal soodr. Rejc, tajnik Osr. društva, poročilo o rednem občnem zboru Osr. društva. Orisal je današnji položaj papirniškega, kakor tudi sorodnega delavstva napram kapitalizmu. Nato se je izvolil sledeči odbor: Slak Jožef, predsednik, Kramžar Ivan, podpredsednik, Eni Jožefa, blagajničarka, Novak Jožef, namestnik, Sonc Jože, tajnik, odborniki: Salamon Ignac, Brellich Anton, Knez Martin. Pregledniki: Povše Friderik, Baš Franc, Lipeč Karol, namestniki: Lipeč Alojz, Zupan Jožef, Zupan Anton II. Zaupniki delavstva: Funda Jožef, Trošt Jožef, Ferlic Janez, Novak Julka.

Živilska stroka.

Orožniška postaja in delavska stanovanja na Vrhniki.

Delavstvo tovarne konzerv in mesnih izdelkov (Impex) na Vrhniki nam pošilja z dnevom pritožbe o stanovanjski bedi, ki je zavlada med delavstvom. Inspekcija rada se je zainteresirala za stvar ter odposlala dne 8. januarja t. l. svojega organa, da preišče vzroke stanovanjske bede in da pregleda sedanja delavska stanovanja. Pregledovanju stanovanj se je pridružil tudi zastopnik org. živilskih delavcev iz Ljubljane. Kakšna so delavska stanovanja, nočemo danes vsled pomanjkanja prostora navajati, hočemo pa navesti samo slučaj, ki dokazuje, da delavec res nima več pravice na stanovanja, ki so specijelno njemu namenjena, pač pa se mora vsled krivice potikati po hlevih in skladiščih, da se za silo obvaruje hude zime.

Tovarna konzerv in mesnih izdelkov ima poleg tovarne lepo enonadstropno stanovanjsko hišo. To hišo je zasedlo vrhniško orožništvo za svojo postajo. Ravnateljstvo je skušalo odpovednim putem izprazniti hišo ter jo uporabiti za delavska stanovanja, kar pa se mu seveda ni posrečilo. Dolgo je že od tega, odkar je ravnateljstvo vložilo sodnijsko odpoved, toda do danes še ni nikake rešitve.

Načrti ravnateljstva je bil dober, ker je hotel na ta način spraviti do 70 delavcev pod streho, poleg tega pa še urediti kuhinjo in čitalnico, kakor tudi potrebno društveno sobico.

Načrti ravnateljstva so spodičeti, ker orožništvo ni voljno izprazniti hiše, vsled česar je danes 70 delavcev brez prave strehe, in se morajo zadovoljevati s svinjakom kot spalnico.

Imamo zakone in pravice, imamo ljudi, ki so postavljeni, da iste varujejo, a jih sami kršijo. Kdo je temu kriv? Delavec gotovo ne, pač pa oni, ki ne upoštevajo zakona in ki neupravičeno jemljejo tujo last delavstvu, njegova in edinole njemu namenjena stanovanja.

Organizacija se je obrnila na pokrajinsko upravo, da naredi konec takemu postopanju, ter zahtevala takojšnjo izpraznitev hiše.

Žandarmerijski komandi pa priporočamo, da preskrbi za svoje osebe druge prostore.

Občni zbori podružnic O. D. Ž.

Maribor. Osrednje društvo živilskih delavcev podružnica pivovarniških delavcev v Mariboru sklicuje za dne 15. t. m. redni občni zbor, ki se vrši točno ob 9. uri dopoldan v prostorih Delavskega doma s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo predsednika. 2. zapisnikarja. 3. blagajnika. 4. preglednikov. 5. volitev volilnega odbora. 6. volitev novega odbora in 7. slučajnosti. Poroča od centrale sodrug Štern. Dolžnost vsakega sodruga je, da se gotovo in zanesljivo udeleži tega občnega zbora. Sodrugi na delo! — Odbor.

Ljubljana. Osrednje društvo živilskih delavcev podružnica pivovarniških delavcev v Ljubljani, sklicuje za dne 15. t. m. redni občni zbor, ki se vrši točno ob 9. uri dopoldne v prostorih gostilne Reininghaus — Spod. Šiška — s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo predsednika. 2. zapisnikarja. 3. blagajnika. 4. pregledovalcev. 5. volitev odbora in slučajnosti. Sodrugi, udeležba vseh članov je dolžnost, da utrdimo smer bodočega dela v dobrobit proletarca. — Odbor.

Podružnica živilskih delavcev v Rogaški Slatini je imela dne 6. t. m. svoj redni občni zbor, ki je bil dobro obiskan. Članstvo je odobravalo delo, ki ga je izvršil odbor v prid delavstva. V odbor so bili izvoljeni sledeči ss.: Vrešak Jakob, predsednik, Rodela Vinko, podpredsednik; Pobežin Jožef, blagajnik; Kregar Martin, zapisnikar in Kidrič Josip, Klakčan Toni, Korazija Vinko, Mlinarič Vinko, odborniki. Delegatom za centralni občni zbor je bil soglasno izvoljen predsednik soodr. Vrešak Jakob.

Lesna stroka.

Veselični odbor podružnice ljubljanskih mizarjev se tem potom iskreno zahvaljuje dramatičnemu zboru „Svobode“ Vič-Glince ter vsem sodelovalkam za trud pri Silvestrovi veselici 31. XII. 1921. — Odbor.

Podružnica Osrednjega društva lesnih delavcev Strnišče pri Ptuju naznanja, da se bo vršil v nedeljo dne 15. januarja t. l. ob 10. uri dopoldne letni občni zbor. Vabljeni vsi člani. Odbor.

Sestanek zaupnikov podružnice lesnih delavcev v Mariboru se je vršil dne 5. januarja t. l. Poročal je s. A. Bradeško, tajnik osrednjega društva lesnih delavcev iz Ljubljane o nalogah zaupnikov, ki morajo skrbeti za to, da se delavstvo lesne stroke trdno organizira in s tem okrepi svojo podružnico. Organizaciji z zavednim, dobro organiziranim delavstvom je boj za delavske pravice mnogo lažji in uspešnejši, vsled česar naj zaupniki in člani neumorno delujejo, dokler ne bo organiziran zadnji delavec v naših organizacijah.

Shod lesnega delavstva mežiške doline se je vršil dne 6. januarja t. l. v Mežici. Na shodu, ki je bil dobro obiskan, je poročal s. A. Bradeško, tajnik osrednjega društva lesnega delavstva iz Ljubljane o sedanjem položaju, v katerem se nahaja delavstvo. Očrtal je brezvestno izkoriščanje delavstva od strani kapitalistov, omenjal je neznosno draginjo in zakrknjenost mogotcev, ki vidijo bedo svojega delavstva, a mu nočejo pomagati. Zato pa je potrebno, da se delavstvo trdno oklene svoje organizacije, kajti le združeno si bo izvajalo boljši kosček kruha. — V združitvi je moč in rešitev delavstva.

Mizarji v Celovcu so stopili 5. decembra 1921 v stavko, ker mojstri v času od 26. novembra do 2. decembra niso hoteli izplačati povišanih mezd. Majstri so se namreč postavili na stališče, da morajo pomočniki sprejeti to, kar jim »mojstrska dobrodušnost« da.

Kovinarska stroka.

Iz Javornika. Po prevratu so se razmere v tukajšnji tovarni znatno izpremenile. Posebno nekaterim mojstrom je zraščel greben in mislijo, da zopet lahko delajo z delavci, kakor so delali v Avstriji, ko smo bili pod zaščito bajonetov. Najbolj silovit je neki bivši avstrijski „feldvebel“. Ta mojster, ki je prišel s pomočjo drugih, do tega mesta psuje delavstvo, da se človeku gabi. Povemo mu za danes samo to, da naj postopa bolj lojalno, in naj se zaveda, da mu tudi mi lahko pokažemo pot iz Javornika, po ameriškem receptu. Po prevratu so se vsi mojstri organizirali, ker se je marsikateri bal, da lahko ide za drugimi. Sedaj pa, ko so prišli potom naše organizacije do dobrih plač, so odšli in šikanirajo delavstvo, posebno pa še zaupnike, ki niso uslužbenci posameznih ljudi, temveč so po pogodbi dolžni čuvati koristi celokupnega delavstva v podjetju in ki imajo poleg tega tudi dolžnost čuvati delovno disciplino. Nočemo policijskega režima in tudi ne priganjačev, ki le utrijujejo podjetnikovo moč nad delavci.

Delavsko pevsko društvo „Bodočnost“ v Štorah je priredilo na Silvestrov večer veselico pri g. Drolc v Štorah in se najtopleje zahvaljuje delavcem, uradnikom, obrtnikom in gostilničarjem, kateri so nam za srečolov darovali obilo dobrotkov. Odbor.

Podružnica kovinarjev v Štorah izreka globoko sožalje za pokojnim starim sobojevnikom Ant. Spraičarjem, ki je umrl 31. decembra 1921 v starosti 77 let. Bil je vnet delavec v našem pokretu. — Blag mu spomin!

Usnjarska stroka.

Mezdno gibanje usnarjev v Ljutomeru. Dne 19. oktobra 1921 se je oddala našim tovarnarjem spomenica za povišanje mezd. Ker pa gospodje niso bili voljni, da bi se z nami pogajali, se je oddala spomenica pokrajinski upravi, oddelka za socialno skrb v Ljubljani, ki je razpisal pogajanje 22. decembra 1921. Delavstvo je doseglo 25% poviška na dosedanje plače ter družinske doklade za ženo in nepreskrbljene otroke, z veljavnostjo od 19. oktobra. V tem gibanju je pokazalo delavstvo popolno solidarnost.

Usnjarsko in čevljarstvo v Sloveniji se nahaja v mezdnom gibanju. Opozarjamo, da nihče ne sprejema dela v naslednjih podjetjih: v tovarni „Indus“ v Ljubljani, na Vrhniki in v Kranju, pri tvrdki Podvinec v Radečah pri Zidanem mostu, pri tvrdki Woschnag v Šoštanju, v tovarni za usnje v Mariboru in v Ptuj. Tovarna „Indus“ v Ljubljani išče kurjače in strojevodje. Čudno se nam zdi, da povprašuje podjetje po kurjačih in strojevodjih, ko jih ima vendar nastavljen. Ali se morda česa boji?

Naročajte in širite list „DELAVEC“

Razno.

Invalidom in vdovam delavske zavarovalnice zoper nezgode v Ljubljani naj služi v vednost, da se bodo počeni s 1. januarjem 1922 rente in draginjske doklade nakazovale: a) do 100 K (vštevši draginjsko doklado) za 6 mesecev v naprej; b) do 200 K (vštevši draginjsko doklado) za 3 mesece v naprej; c) nad 200 K (vštevši draginjsko doklado) pa vsakomesečno. — Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani.

Vratarji in nočni čuvaji so skoraj v vseh večjih zasebnih podjetjih nepretrgoma 8—12, včasih tudi po 15 ur v službi. Služba nočnega čuvaja in vratarja ni lahka, nepretrgana služba po 12 do 15 ur pa je izključno predolga in prenaporna. Ali bi ne bilo umestno, da bi se tudi za vratarje in nočne čuvaje uvedlo sumno delo? Strokovne organizacije naj povsod delajo na to, da se to tudi udejsčuje. — Vratar.

Tajništvo „Svobode“ v Ljubljani se je preselilo in se nahaja v Židovski ulici števil. 1, I. nadstropje. Ravnotam se nahaja tudi uredništvo in uprava družinskega lista „Kres“.

Zahvale.

Podpisani se najiskreneje zahvaljujem vsem sodrugom in sodružicam kemične tovarne v Mostah, ki so mi v času moje bolezni darovali znesek 1052 K. Enako se zahvaljujem za darilo v znesku 200 K, ki ste mi ga nakazali iz tov. vinarskega podpornega sklada. — Bučar Anton.

Podpisani se zahvaljujem za nakazano podporo iz vinarskega podpornega sklada kemične tovarne v Mostah, v znesku 200 K. Enako se zahvaljujem vsenu zaposlenemu kemičnemu delavstvu, kakor tudi vsem zaupnikom, ki so mi izkazali res socialno sočutje, za časa moje bolezni. — Brolich Josip.

Podružnica pekovskih pomočnikov v Ljubljani se najtopleje zahvaljuje za zneske, ki jih je sprejela od gg. pekov. mojstrov in svojih članov v Ljubljani in okolici kot darila za naše brezposelno in onemoglo članstvo. Zneske smo prejeli od sledečih: Tušan Helena, udova pek. moj. 20 K, Paškolin Ivo, pek. moj. 20 K, Pirc Peter 20 K, Delavstvo prv. del. pekarnar v Ljubljani: Kovač Anton 10 K, Kratochvil

Karol 12 K, Magušar Josip 16 K, Pirkonja Mirko 10 K, Mrak Franc 20 K, Česen Alojz 10 K in Skranjer Josip 20 K. — Pek. del. v Ljubljani: Fabijan Srečko 10 K, Pridolin Jaki 20 K, Jontes Anton 20 K, Reiner Matija 8 K, Gabrijel Anton 10 K. Po 12 kron so darovali: Urbančič Josip, Karlič Franc, Pestotnik Ivan, Rant Jožef, Rupnik Anton, Koletič Alojz in Eržen Ferdo. Po 10 K: Močnik Franc, Urbar Jernej, Saje Pavel in Cerer Ivan, Majerič Josip 16 K, Cvek Anton 8 K.

Z dežele so poslali sledeči sodr.:

Iz Cirknice: Lavrič Valentin 20 K, Vrenko Alojz 40 K, Iz Rakeka: Kokoj Anton 20 K, Pogačar Rudolf 20 K, pek. moj. Urbar Ivan 40 K. Iz Kočevja: Mohar Al. 40 K, Maesher N. 20 K. Železniki: Bajžel Josip 40 K in iz Planine: Zalaznik Stjepan 20 K. Gospa Bole, gostilničarka je darovala 20 K. Nabrani znesek je 666 K. Zadrugica pek. je dala 100 K, torej skupaj 766 K. — To vsoto je takoj razdelila naslednjim članom: Brezposelnim: Pretnar Alojz 200 K, Verbič Anton 140 K. Onemoglim: Šuštar Jože 100 K, Podržaj Leopold 32 K in Paik Ivan 40 K. Bolnemu: Pavlin Karel 80 K, vojaku Tauželj Alojz 172 K. Skupaj 764 K. — Vsem darovalcem izrekamo toplo zahvalo. — Kovač Anton, predsednik.

Vsem podružnicam na znanje.

V zadnji številki „Delavca“ je razpisala centrala občno zbor vseh podružnic na slov. ozemlju ter prosila, da vsaka podružnica centrali nemudoma javi, kdaj se bo vršil občni zbor. Razposlala je formularje v izpolnitev in zahtevala, da one podružnice, ki še niso obračunale, to nemudoma store. Prejeli pa smo do danes samo od dveh podružnic pozitiven odgovor. Da se ne bo stvar zavlekla in ker stojimo pred centralnim občnim zborom, ki se mora tudi pripraviti za strokovni kongres, opozarjamo vse podružnice, da upoštevajo naša navodila, ki smo jih objavili v zadnji številki „Delavca“.

Zahvala. Podpisana se najiskreneje zahvaljujem vsem sodrugom in sodružnicam tovarne Woschnagg. Šoštanj za nabrano svoto 520 K, katero so mi darovali kot podporo ob smrti mojega moža Avgusta. — Terezija Ledinek.

Zahvala. Podpisana se najsrčneje zahvaljujem vsem sodrugom kovinarjem

in rudarjem v Storaž za darovano svoto 653 K, katero sva prejela kot podporo v času najine brezposelnosti. — Jurij Arh in Josip Resnik.

Zahvala. Podpisani se najiskreneje zahvaljujem vsem rudarjem in uradnikom državnega premogovnika v Zabukovci, ki so mi pomagali v moji dolgotrajni bolezni in zbrali po sodr. E. Bratežu in Antonu Veligošku znesek 807 K. — Alojzij Špraga, kovač.

Izdajatelj in odgovorni urednik

IVAN TOKAN

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-iev „Elsafluid“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptič. in čistečega osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kot krepko blago delujoče in vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje hrbta, rok, nog in celoga telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zaupanjem in poštino za vsakoga: 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 48 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 spec. steklenice 168 K
24 280 K
36 394 K
POŠTnine PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obliž za kurja očesa 5 K in 750 K; Elsa mentolni klinčič 12 K; Elsa posipalni prašek 11 K; Pravo Elsa ribje olje 85 K; Elsa voda za usta 36 K; Elsa kolonska voda 41 K; Elsa šumskimirai 41 K; Glycerin 6 K in 30 K; Lysol, Lysoform 30 K; Kineski čaj 3 K; Elsa mrčesni prašek 15 K; Strup za podgane in miši po 8 K in 12 K.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja Elsatrg št. 334 Hrvaško.

KONSUMNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO - LJUBLJANA.

Poštni predal št. 13. — Poštni ček. rač. št. 10.532. — Telefon inter. št. 178. — Brzjavni naslov „Kodes Ljubljana“.

HRANILNI ODDELEK

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po 4 1/2 %, večje vloge proti polletni odpovedi po 5 %. Hranilne vloge sprejema osebno ali po položnicah centrala v Ljubljani ali pa podružnice: 6 v Ljubljani, dalje: Kamnik, Borovnica, Litija, Tržič, Sv. Ana, Križe, Radovljica, Gorje, Koroška Bela, Sava, Jesenice, Mojstrana, Kranjska Gora, Radeče, Celje, Store, Šoštanj, Ljubno, Poljčane, Rogatec, Pragersko, Ptuj, Maribor, Ribnica na Pohorju, Fala, St. Lovrenc na Pohorju, Guštanj, Prevalje, Leše, Mežica, Črna I., Črna II.

Sodrugi, vlagajmo vse prihranke v lastno hranilnico, katere hranilni kapital znaša že danes

nad 3 milijone kron.

Pristopnina K 10.—

Član društva postane lahko vsak!

Delež K 200.—

Pristopati se zamore v vseh gorl imenovanih podružnicah.